

XII Mostra de València/Cinema del Mediterrani

Una mostra de malaptesa

Un any més la Mostra de Cinema del Mediterrani s'ha desenvolupat entre la transició i la improvisació. La incorporació de Lluís Fernández a la seua direcció i l'assumpció per la dreta d'aquest invent socialista no ha aportat res de nou.

A l llarg de les dotze edicions la Mostra de València/Cinema del Mediterrani s'ha definit per un tret continuadament treballat: la provisionalitat, una aura de feblesa com la que sol acompanyar els productes peribles, un sentiment de banalitat o, si es vol, d'interinitat en el sentit més literal del mot. La Mostra de València sempre ha estat presentada, fins i tot pels successius directors, com un excel·lent projecte, una meravellosa possibilitat per a la ciutat i els ciutadans que s'acomplirà del tot l'any que ve, que assolirà, amb més temps i finançament, totes les potencials expectatives l'any que ve, que, amb el suport oficial de les instàncies polítiques, s'arrodonirà i esdevindrà un far de cultura per a tota la Mediterrània l'any que ve... Justament el contrari que han estat les onze edicions de la Trobada de Música del Mediterrani, l'anomenada internacional de la qual ha sigut el fruit del treball d'una sola persona, Lizondo, Pedro Olea, Isabel Pantoja i Lluís Fernández, Albert García Hernández, i, finalment, dos col·laboradors.

L'any-que-ve ha estat enguany la dotzena edició, edició determinada pel sobtat canvi de signe polític a l'ajuntament de la ciutat, institució de la qual depèn la Mostra, si fa no fa poc més d'un mes abans del començament d'aquest *aparador* internacional de la ciutat de València. Com se sap, aquest canvi ha significat el nomenament de González Lizondo com a regidor de Cultura i, per tant, com a màxim responsable de la Mostra va nomenar —nomenament que no ha estat ben explicat— un nou director, Lluís Fernández, després de la dimissió —no explicada tam-

Lizondo, Pedro Olea, Isabel Pantoja i Lluís Fernández.

ARXIU

poc— de l'anterior director, Josep Maria Morera.

Si la mostra sempre ha estat el paradigma de la provisionalitat, ara havia de ser també el de la improvisació, qualitat que, tot s'ha de dir, tampoc no faltava en bona part de les anteriors edicions. En aquest moment Vicente González Lizondo presenta en conferència de premsa Lluís Fernández, qui amb una expressió neutra i molt mesurada, va fer esment de les pel·lícules que venien a la secció oficial, va donar compte del desig i la intenció de mantenir el treball que havia fet l'equip ante-

rior, fonamentalment, els cicles Tavernier, Moreau i Mastroianni, i va anunciar la presència d'Isabel Pantoja com a padrina de la inauguració de la Mostra amb la seua darrera pel·lícula, *El día que nací yo*, acompanyada del productor, Víctor Manuel, i del director, Pedro Olea. No cal dir que aquest fou l'esdeveniment sòcio-populista d'aquesta edició, tot i la senzillesa de l'acte, amb el retard de quasi una hora de la invitada d'honor i la mitja horeta que va tardar a baixar la pantalla per a fer-hi la projecció d'*El día que nací yo*, pel·lícula que ja feia setmanes que s'exhibia comercialment.

Lluís Fernández va suprimir, amb bon criteri, al meu parer, la parafernàlia acadèmica de Jenaro Talens. Tanmateix, s'ha de lamentar, en canvi, l'anul·lació del cicle preparat per Carlos Heredero sobre el cinema espanyol del 1951 al 1961, amb la presència assegurada de qui fou director general de cinematografia en les darreries del franquisme, García Escudero, o el preparat per José Aibar amb la denominació d'*Umbral del paraíso*: una visió del sud des del nord. A tot això sis membres de l'anterior equip assessor —José Aibar, Esteve Riambau, J.E. Monterde, Carlos Heredero, Casimiro Torreiro i Juan López Gandia— anuncien la presentació d'una demanda contra la Fundació Municipal de Cinema, el responsable de la qual és òbviament el polític regionalista González Lizondo, aduint que no han cobrat ni un gallet del treball de tot l'any per a la selecció de pel·lícules i prepara-

A l'esquerra Lluís Fernández i Olvido Alaska.

ARXIU

ció de cicles. Jenaro Talens no s'ha solidaritzat amb els companys d'equip i ha estat l'únic que ha optat per un silenci shakespearí. Com a conseqüència de tot això la Federació Internacional de Premsa Cinematogràfica va anunciar que retirava del jurat el membre que la representava.

Lluís Fernández es veu obligat a substituir apressadament aquestes absències cercant, per un costat, un públic menys *connoisseur* i més jove amb tres cicles; primerament, una recopilació de pel·lícules de *Rock and Roll*, presentades per *Los Rebeldes* i quasi totes, pràcticament, estrenades i comercialitzades *in illo tempore*, però entre les quals u mateix no pot deixar de fer menció de *Phantom of Paradise* o de *The Rocky Horror Picture Show* que hem pogut tornar a veure al costat de coses com *Don't look the twist* o *The girl can't help it*, fans i mitòmans a part, perquè la veritat és que també paga la pena veure actuar una Jane Mansfield del 1956. Segonament, el cicle *gore*, un cinema/barreja de gèneres, nascut als EUA, presentat per l'actriu i cantant, veïna a Madrid i coneguda sobretot per una pel·lícula d'Almodóvar, Olvido Alaska. El cinema denominat *gore* és una degradació de l'adulteració anterior que ja havia fet Morrissey de la *factory* d'Andy Warhol: per exemple el *Flesh for Frankenstein* o el *Dracula* que connecten sense solució de continuïtat amb *Zombie Island Massacre*, de John Carter, o en altres registres el *Surf Nazis Must Die* i el *Class of the nuke 'em high*, la primera sobre els hitlerians amb planxa de *surf* i l'altra sobre les gràcies de les explosions nucle-

ars. I, finalment, el cicle d'emulsió magnètica basat en les produccions del grup *The Three Stooges* (Larry Fine, Moe Howard i Curly Howard), uns còmics que des de 1922 ha creat un humor televisiu que, a nosaltres, ens era totalment desconegut, si bé no és massa mediterrani.

Tanmateix el fet més important és el concurs. Les pel·lícules de la Mediterrània que es donen a conèixer (no totes) als distribuïdors de l'estat espanyol. Algunes -les dues franceses, les tres italianes i l'espanyola- perquè encara no han trobat distribuïdor a l'estat o perquè cerquen una publicitat afegida, les altres grega, tunisiana, palestina, marroquina, etc.- perquè, almenys, donen un pas endavant entrant a Europa amb finalitat política en alguns casos, però sempre amb interessos industrials...

And the winner is ... la palmera d'or ha estat aconseguida per *Berdel*, del turc Atif Vilmaz, una narració preciosista sobre els costums de la Turquia més endarrerida i sotmesa a tradicions com la *kuma*, que consisteix a vendre les dones, en aquest cas com a dot per a prendre una segona esposa, adduint que la primera no li ha donat cap fill de les sis filles que formen la família; així, una d'elles, Beiaz, de 14 anys, és lliurada al germà ancià i sense recursos econòmics de la segona esposa. La palmera de plata s'ha concedit a *Cup final*, de l'israelià Eran Riklis. *Cup final* conta amb una linealitat tècnicament molt acurada els avatars d'un sergent israelià que ha estat fet presoner per un escamot palestí en l'ofensiva d'ocupació del Líban per l'exèrcit d'Israel. L'escamot avança

cap al nord amenaçat per la presència constant de l'exèrcit israelià i entre els seus membres i el presoner s'estableixen diferents relacions sobre el rerefons del Mundial de Futbol d'Espanya, per al qual tenia entrades i el bitllet d'Iberia el presoner israelià. Finalment la palmera de bronze ha estat atorgada a *Per quel viaggio in Sicilia*, una comèdia poc transcendental, irònica i lleugera, en què un matrimoni ha de complir un estrany pacte entre ells segons el qual si es donava una infidelitat matrimonial i l'enganyat se suïcidava, l'altre membre també s'hauria de suïcidat.

Al costat d'aquestes tres pel·lícules que no han posat d'acord a la crítica s'hauria de destacar *Adelaide*, de l'italià Lucio Gaudino, *La révolte des enfants*, del francès Gerard Poitou, que ha rebut el premi del Cercle d'Escriptors Cinematogràfics, i *Écrans de sable*, de la tunisiana Randa Sahhal, que ha rebut sengles mencions per la música i l'escenografia.

Tornem, però, al començament, quan el mateix Lluís Fernández afirmava en la primera conferència de premsa que ha treballat en condicions precàries, que aquest no és el festival que ell faria, "...em paguen per fer un treball tècnic. Tan sols m'he compromès a fer aquesta mostra, i punt. El meu contracte s'acaba el dia 18. Aquesta no és la meua Mostra", com publicava un mitjà de comunicació local. I, per la nostra part, a esperar novament, a veure si la XIII Mostra de València és definitivament la de la sort.

Vicent Hernández Esteve